

Secundària
BambúLector

Guia de lectura adaptada
al model educatiu de les
competències i les directrius
de PISA.

Remei Barberà Gomis

El malalt imaginari

Molière

Nom

Centre

Introducció (pp. 9-15)

- 1 Abans de començar l'obra, podem llegir una introducció, a càrrec d'Amelia Gamoneda Lanza, que es titula «El riure crític». A la pàgina 10, l'autora ofereix una definició del gènere al qual pertany l'obra de Molière i explica en què es diferencia de l'òpera; escriu-ho a continuació.

- 2 Diu l'autora de la introducció:

La crítica ha apreciat en aquesta comèdia una gravetat de to derivada del tema de la mort. I és veritat que la mort hi és present, però més com a por que no pas com a amenaça real. El malalt imaginari està molt sa, i a més la seva por no ens entendreix gaire...

Què en penses tu, del protagonista? Estàs d'acord amb la persona que ha escrit la introducció?

- 3 Pel que fa als temes que es tracten en aquesta obra dramàtica, assenyala quins hi són presents.

- La soledat dels malalts
- La ridiculització de la pràctica dels metges
- La inutilitat de la medicina a l'hora de curar malalties
- Els avenços de la medicina del seu temps
- La hipocondria, és a dir, la preocupació excessiva per la salut pròpia
- La unió familiar en els moments de malaltia

Acte I (pp. 19-45)

4 Indica el contingut correcte de cada escena del primer acte, ara en desordre.

ACTE I		
ESCENA PRIMERA	_____	a Angélique parla sobre el seu enamorat Cléante a la minyona.
ESCENA SEGONA	_____	b L'esposa, Béline, diu a Toinette que no el faci empipar.
ESCENA TERCERA	_____	c Argan compta les factures del seu farmacèutic.
ESCENA QUARTA	_____	d La noia diu a la minyona que avisi Cléante dels plans de boda d'Argan.
ESCENA CINQUENA	_____	e Crida la minyona, Toinette, i la renya perquè no té cura d'ell.
ESCENA SISENA	_____	f Un notari va a casa d'Argan i ell fa testament.
ESCENA SETENA	_____	g Argan diu a Angélique que s'ha de casar i es confon de nuvi.
ESCENA VUITENA	_____	h Està a punt de dir una cosa important a la seva filla Angélique.

5 L'escena primera del primer acte comença així:

ARGAN: *Tres i dos fan cinc, i cinc fan deu, i deu fan vint. Tres i dos fan cinc. «Més, el dia vint-i-quatre, una petita lavativa insinuada, preparadora, i estovadora, per reblanir, humitejar i refrescar les entranyes del senyor.» El que m'agrada del senyor Fleurant, el meu farmacèutic, és que és molt educat a les factures: «les entranyes del senyor, trenta sous». Sí, però, senyor Fleurant, no n'hi ha prou de ser educat, a més s'ha de ser raonable i no escorxar els malalts.*

Quin tipus de discurs és? Per què? _____

6 Classifica quatre dels personatges que apareixen al primer acte de l'obra: Angélique, Argan, el notari, la minyona Toinette.

personatges principals		personatges secundaris	
protagonista	antagonista	col·laborador (ajuda el protagonista)	col·laborador (ajuda l'antagonista)
_____	_____	_____	_____

- 7 Com que no hi ha narrador, a les peces teatrals hi ha un tipus de discurs anomenat **acotacions**: són les indicacions, en lletra cursiva, que fa l'autor, on dóna orientacions informatives de com s'ha d'ambientar l'escena i com han d'actuar-hi els personatges. Escriu les que hi ha a la pàgina 19 (escena primera) i a la pàgina 34 (escena cinquena).

Argan,... _____

ARGAN, _____

ARGAN, _____

TOINETTE, _____

ARGAN, _____

TOINETTE, _____

- 8 Un primer malentès de l'obra es produeix quan Argan i la seva filla Angélique parlen del promès. Què et semblen les paraules de la noia? Quina actitud demostren?

ANGÉLIQUE: *He de fer tot el que em vulgueu manar, pare.*

ARGAN: *M'alegra tenir una filla tan obedient. El tracte està fet, doncs, i us he promès.*

- 9 Al final del primer acte els dos «bàndols» estan clarament definits. Escriu les paraules de ToINETTE on, a través d'una metàfora, manifesta les seves intencions, que veurem al segon acte.

Escena vuitena: (...) *per obtenir més efecte*, _____

Acte II (pp. 61-92)

10 Indica el contingut correcte de cada escena del segon acte, ara en desordre.

ACTE II		
ESCENA PRIMERA	_____	a Béline diu a Argan que un home ha sortit de l'habitació d'Angélique.
ESCENA SEGONA	_____	b Visita del Sr. Diafoirus i el seu fill Thomas. Els enamorats canten.
ESCENA TERCERA	_____	c Béralde proposa a Argan un espectacle abans de parlar de la neboda.
ESCENA QUARTA	_____	d Cléante es presenta davant d'Argan.
ESCENA CINQUENA	_____	e Argan convida Cléante al matrimoni d'Angélique amb un altre.
ESCENA SISENA	_____	f Béline i Angélique discuteixen. Si no es casa, entrarà en un convent.
ESCENA SETENA	_____	g Angélique no s'ho esperava i té una gran sorpresa.
ESCENA VUITENA	_____	h Arriba Cléante fent-se passar per mestre de música.
ESCENA NOVENA	_____	i Argan fa que la filla petita, Louison, confessi qui és aquest home.

11 A l'escena tercera, Angélique té una gran sorpresa quan veu el seu estimat, Cléante, ocupant el lloc del seu professor de música. El seu pare, Argan, se n'adona: quina excusa improvisa ella per tal que no es descobreixi la veritat? Escribeix les seves paraules.

ANGÉLIQUE: _____

12 El **diàleg** és el tipus de discurs característic de les obres teatrals. A l'escena cinquena, però, n'hi ha un fragment en què els interlocutors s'interrompen contínuament (pàgina 66):

ARGAN: *Rebo, senyor...*

ARGAN: *Amb una gran alegria...*

SR. DIAFOIRUS: *Venim a veure-us, senyor...*

SR. DIAFOIRUS: *El meu fill Thomas i jo...*

Acaba de llegir aquest diàleg i resumeix què diu cada personatge.

Argan _____

El senyor Diafoirus _____

- 13** Redacta un text breu on has d'explicar l'efecte que produeix en el lector l'ús d'**expressions llatines** que fa Thomas Diafoirus quan parla amb Angélique sobre el tema del matrimoni.

THOMAS DIAFOIRUS: **Nego consequentiam**, senyoreta, i puc ser perfectament un home com cal i voler acceptar-vos de les mans del vostre senyor pare.

[...]

THOMAS DIAFOIRUS: **Distinguo**, senyoreta: en el que no té res a veure amb la seva possessió, **concedo**; però en allò que l'afecta, **nego**.

- 14** A l'escena vuitena apareix un nou personatge: Louison, la filla petita d'Argan.

a Quin és el seu paper dins de l'obra? Com hi intervé? _____

b Quina classe de personatge és? _____

- 15** Pel que fa a l'estructura de l'obra, el primer acte havia correspost al plantejament, i amb aquesta pregunta acaba el segon acte, és a dir, el nus. Explica amb les teves paraules com s'han «embolicat» les coses al llarg d'aquestes últimes escenes.

Acte III (pp. 97-129)

16 Indica el contingut correcte de cada escena del tercer acte, ara en desordre.

ACTE III		
ESCENA PRIMERA	_____	a El metge, el senyor Purgon, s'enfada i abandona el seu malalt.
ESCENA SEGONA	_____	b El «nou metge» es presenta a Argan.
ESCENA TERCERA	_____	c Argan «ressuscita» i Béline queda com una interessada.
ESCENA QUARTA	_____	d El seu germà Béralde li aconsella buscar un altre metge.
ESCENA CINQUENA	_____	e La minyona té una idea per impedir el casament que vol Argan.
ESCENA SISENA	_____	f Toinette proposa que Argan es faci passar per mort.
ESCENA SETENA	_____	g Béralde vol parlar amb el seu germà Argan.
ESCENA VUITENA	_____	h Davant la «mort» d'Argan, Angélique es lamenta profundament.
ESCENA NOVENA	_____	i El senyor Fleurant vol posar una lavativa a Argan.
ESCENA DESENA	_____	j Argan torna a «ressucitar», accepta Cléante i vol fer-se metge.
ESCENA ONZENA	_____	k El «nou metge» li diu que la causa dels seus mals és el pulmó.
ESCENA DOTZENA	_____	l Béralde malparla dels metges i defensa la llibertat d'Angélique.
ESCENA TRETZENA	_____	m Torna la minyona Toinette un moment.
ESCENA CATORZENA	_____	n La minyona anuncia un «nou metge» que se li assembla molt.

17 Estàs d'acord amb les paraules de Béralde, quan, a l'escena tercera, emet la seva opinió sobre la pràctica de la medicina?

BÉRALDE: [...] *no veig cap farsa més còmica, ni res tan ridícul com un home que pretén poder guarir-ne un altre.*

18 A la mateixa escena (la tercera), Béralde i Argan, en un moment del diàleg, diuen el nom de Molière, l'autor de l'obra.

a Què en diuen, exactament? _____

b Quina creus que és la intenció de l'autor? _____

19 A l'escena segona s'havien anunciat dues estratègies de personatges diferents amb la intenció d'ajudar els dos enamorats, Angélique i Cléante. Completa la taula inferior.

Personatge	Intenció declarada	Escenes on es du a terme	Quina és l'estratègia?
Béralde	«Faré mans i màni-gues per obtenir tot el que vol.» (Angélique.)	_____ _____	_____ _____ _____
Toinette	«He decidit de fer-ne una.» (Idea burlesca, més feliç que assenyada.)	_____ _____	_____ _____ _____

20 La **descripció** és un tipus de discurs més freqüent en els gèneres narratius. Cap al final de l'obra, Béline queda desemascarada davant de tothom quan fa una descripció del seu marit, que creu mort. Escribeu les seves paraules exactes i indica quin tipus de descripció és.

BÉLINE: *Quina pèrdua hem tingut? De què servia aquest home a la Terra? Un home...*

21 Completa el text amb les paraules proposades.

plantejament, resolució, escenes, nus, interna, externa, desenllaç, tres, actes

En una obra de teatre, cal distingir entre la seva estructura _____ (forma) i la seva estructura _____ (contingut). La primera fa referència a la divisió en _____ i, cadascun d'ells, en _____. Pel que fa a la segona, hi acostuma a haver _____ parts: _____, _____ i _____. En el cas d'*El malalt imaginari* de Molière, a la catorzena escena es produeix la _____ del conflicte.

Interludis

22 Indica el contingut correcte de cada interludi del llibre, ara en desordre.

INTERLUDIS	
PRIMER INTERLUDI _____	a Uns bohemis vestits de moros canten, ballen i fan saltar uns micos.
SEGON INTERLUDI _____	b Cerimònia burlesca cantada i ballada en la qual fan metge un home.
TERCER INTERLUDI _____	c Interrupcions contínues durant la serenata de Putxinel·li a Toinette.

23 La comèdia-ballet és un gènere que afegeix música i dansa al diàleg tradicional de les obres teatrals incloent un interludi al final de cada acte. Llegeix la definició d'aquest afegitó i respon la pregunta.

interludi: Farsa, entreteniment, peça de música, etc., executats entre els actes d'un misteri, d'un drama, etc.

Quina funció creus que tenen els interludis que hi ha darrere de cada acte?

24 Cada interludi darrere d'un dels actes de l'obra té la seva justificació. Escribeix les paraules de Toinette, al final del primer acte, on s'introdueix el personatge principal del **primer interludi**.

TOINETTE: _____

25 Ordena (1, 2, 3) les dificultats amb què es troba Putxinel·li a l'argument del **primer interludi**.

- ___ Una patrulla d'arquers el volen portar a la presó per insolent i ell dispara un mosquetó.
- ___ Li claven una sèrie de cops i ell els dona diners perquè marxin.
- ___ Per error, una vella surt a la finestra, se'n burla i sonen uns violins que no el deixen cantar.

- 26** Omple els buits amb les paraules que falten a l'última intervenció de Béralde, al final del segon acte, la qual serveix d'introducció al **segon interludi** de l'obra.

Estic content que torneu a tenir una mica de _____ i que la meva visita us vagi bé. Oh!, i ja parlarem de coses serioses després. Ara us porto un _____ que he trobat, que us farà _____ les penes i us deixarà l'ànima més ben disposada per a les coses que hem de tractar. Són uns _____ vestits de moros que fan unes danses barrejades amb _____, que estic segur que us agradaran, i tot plegat bé val una recepta del senyor Purgon. Som-hi.

FI DEL SEGON ACTE

- 27** Són vertaders (V) o falsos (F) aquests enuncisats sobre l'argument del **segon interludi**?

Les paraules de la primera dona mora inviten a gaudir dels anys de maduresa.

La segona dona mora parla de les conseqüències d'estar enamorat.

La tercera dona mora avisa del patiment de l'abandonament d'un amant.

En canvi, la quarta dona mora diu que no es pot fer trampes en l'amor.

El missatge final és que, malgrat els inconvenients, el sentiment amorós és bo.

V **F**

- 28** A l'última pàgina del tercer acte, Béralde introdueix el **tercer interludi**. Copia els seus mots.

BÉRALDE: *Doncs divertir-nos una mica aquest vespre...*

- 29** Escriu tres mots o expressions en català barrejats entre el text en llatí. Qui els diu en cada cas?

El malalt imaginari (aspectes generals)

30 Aquesta edició de *El malalt imaginari* inclou il·lustracions de Fernando Vicente. Relaciona-les amb l'acte (o part de l'obra) i pàgina en què es troben.

a Argan contempla, sorprès, Cléante i Angélique.	1 Acte I, pàgina 20
b Argan, Béralde i el Sr. Fleurant amb una xeringa.	2 Acte I, pàgines 38-39
c Argan fent comptes a la seva habitació.	3 Primer interludi, pàgina 53
d Toinette, fent-se passar per metge, visita Argan.	4 Acte II, pàgines 76-77
e Argan, la seva esposa Béline i Toinette.	5 Acte II, pàgina 90
f Argan entre tres doctors.	6 Acte III, pàgines 108-109
g Putxinel·li envoltat d'homes.	7 Acte III, pàgina 119
h Argan pega a la seva filla Louison.	8 Tercer interludi, pàgina 134

solució:	— · —	— · —	— · —	— · —	— · —	— · —	— · —

31 L'obra de Molière és plena d'ironia, fins i tot en el nom d'alguns personatges. Respon les preguntes següents:

a Relaciona mitjançant fletxes el nom de cada personatge amb la seva ocupació.

1 Senyor Purgon	▶	◀	a farmacèutic
2 Senyor Fleurant	▶	◀	b notari
3 Senyor Bonnefoy	▶	◀	c metge

b Quin tipus de personatges són? Marca la resposta correcta.

protagonistes	antagonistes	secundaris	decoratius

c Consultant, si cal, un diccionari de francès, explica la ironia que contenen aquests cognoms.

- 32** Les obres de teatre s'estructuren en **actes** i **escenes**; però no totes les escenes contenen el mateix tipus de discurs. Relaciona cada exemple amb el tipus d'escena corresponent.

a escena primera, acte I	1 escena dialogada entre dos personatges
b escena quarta, acte I	2 escena de transició
c escena sisena, acte I	3 escena de confiança
d escena primera, acte II	4 escena monologada
e escena segona, acte III	5 escena dialogada entre diversos personatges
f escena catorzena, acte III	6 escena dialogada amb un personatge que no intervé

solució:	— - —	— - —	— - —	— - —	— - —	— - —

- 33** Indica els personatges de l'obra que pronuncien aquestes paraules: Argan, Béline, Angélique, Béralde, Toinette, Cléante.

<i>La natura, tota sola, quan la deixem treballar, de mica en mica surt del desastre en el qual ha caigut. És el nostre neguit, la nostra impaciència que ho espatlla tot, i gairebé tots els homes es moren dels remeis i no pas de les malalties.</i>	_____
<i>Com que, afortunadament, encara no hi ha ningú que sàpiga la notícia, portem-lo al llit i amaguem aquesta mort fins que jo hagi resolt les meves coses.</i>	_____
<i>Vinc de part del professor de cant de la vostra filla. S'ha vist obligat a anar uns quants dies al camp i, com a amic íntim seu, m'envia per ocupar el seu lloc, per continuar les classes...</i>	_____
<i>Mira que voler fer-me tallar un braç i que em treguin un ull, per tal que l'altre vagi més bé! Prefereixo que no ho estigui tant, de bé. Una bona operació, fer-me ser borni i manco.</i>	_____
<i>Et confesso que no em sabia cansar de parlar-ne, i que el meu cor aprofita acaloradament tots els moments que se't pot obrir.</i>	_____
<i>Aquest senyor Fleurant i aquest senyor Purgon estan ben entretinguts amb el vostre cos; hi han trobat una bona gallina dels ous d'or; ja m'agradaria preguntar-los de quin mal patiu, que us facin prendre tants remeis.</i>	_____

Fem treballar els músculs de l'escriptura!

Tria una de les opcions següents:

Escriu una escena teatral còmica amb els personatges següents (o uns de semblants):

- Un pare que no vol deixar fer alguna cosa a un dels seus fills, sigui noi o noia.
- El fill/filla no està d'acord amb l'opinió del pare.
- Un amic del noi/noia que és i es fa el graciós.

Fes servir algun dels recursos utilitzats per Molière a *El malalt imaginari*. No t'oblidis d'escriure les acotacions pertinents.

Escriu un text d'opinió personal argumentada sobre alguna d'aquestes qüestions:

- Tant negatiu pot ser despreocupar-se de la pròpia salut com preocupar-se'n en excés.
- Sovint els pacients no entenen el llenguatge especialitzat dels metges i farmacèutics.
- La professió de metge és d'alta responsabilitat, però està prou ben remunerada.
- Entre metge i pacient hi ha d'haver una relació de confiança.

A l'entorn de... «Molière: fusió de vida i teatre» (activitats associades al quadern documental)

- A** Durant el segle XVII hi ha gustos estètics i formes de pensament diferents. Classifica les idees que hi ha a continuació segons que tinguin a veure amb el **preciosisme**, el **barroc**, el **classicisme** o el **cartesianisme**.

Predomina l'art idealista, elitista i instructiu.	_____
Es fa un ús enginyós o artificios del llenguatge.	_____
El món i la naturalesa són mesurables.	_____
Moviment predominant a la primera meitat del segle XVII.	_____
El comportament social és refinat i elegant.	_____
Filosofia racional, molt influïda per la ciència.	_____
Estètica basada en allò que és confús, excessiu, fingit.	_____
Moviment predominant a la segona meitat del segle XVII.	_____
En teatre hi ha tres unitats: d'acció, de temps i de lloc.	_____
El gènere teatral crea aparences amb forma de realitat.	_____

- B** Indica si són vertaders (V) o falsos (F) els enuncisats sobre la biografia de l'autor.

- El nom real de Molière era Jean-Baptiste Poquelin.
- El pseudònim prové, segons sembla, d'un polític famós de l'època.
- El seu pare, comerciant, no volia que es dediqués al teatre.
- Molière va fundar una companyia anomenada «L'Il·lustre Teatre»
- El dramaturg va anar a la presó per una baralla pública.
- Va recórrer les províncies franceses actuant durant més de deu anys.
- Per mediació del germà del rei, va actuar davant de Lluís XIII.
- L'obra que el va fer triomfar definitivament fou *El doctor enamorat*.
- L'autor va començar a crear les comèdies-ballet per agradar al rei.
- L'any 1662 Molière es casà amb Armande Béjart.
- El rei el nomenà responsable dels divertiments de la cort.
- La companyia de Molière va esdevenir la *Troupe del Rei*.

V	F
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

C Associa les obres principals de Molière als seus arguments.

Les precioses ridícules _____

a Un home té problemes sentimentals per la seva obsessió pels diners.

Tartuf o l'impostor _____

b Un home que fuig de la vida en societat no pot evitar enamorar-se d'una dona molt coqueta.

El misantrop _____

c Dues dones provincianes es pensen que són molt refinades.

L'avar _____

d Un home burgès sense gaire cultura vol accedir a la noblesa.

El burgès gentilhome _____

e Un estafador fa creure a tothom que és molt piadós.

D Molière no va ser l'únic escriptor d'aquella època. Omple la taula amb altres autors i les seves obres principals.

AUTOR/-A	OBRES
_____	faula: _____
_____	faula: _____
_____	novel·la més llegida: _____
_____	novel·la preciosista: _____
_____	tragèdies: _____
_____	comèdia: _____

E Explica breument els procediments còmics que va utilitzar Molière a les seves obres.

- _____

- _____

- _____

- _____

Quin creus que és més eficaç? Per què? _____

Editorial Casals
www.bambulector.com